

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevr. dr. J. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Kenmerk: U2014/492/MvS/2.0.9
Onderwerp: consultatie Erfgoedwet

Utrecht, 11 juli 2014

Geachte Minister Bussemaker,

Hierbij maken wij graag gebruik van de mogelijkheid te reageren op het wetsvoorstel *Erfgoedwet*.

Integraal beleid

Museum Catharijneconvent begrijpt de beweegredenen om bekostiging van beheer en behoud van de collectie via de Erfgoedwet te regelen en de presentatiefinanciering via de variabele subsidie lijn. Echter, de integraliteit van de museale activiteiten wordt door deze constructie doorbroken. Collectiebeleid en presentatiebeleid zijn altijd zeer nauw met elkaar verbonden. Musea zijn immers geen kunsthallen. Wij vragen u bij de implementatie van het beleid de integraliteit van het museumbedrijf zoveel mogelijk in het oog te houden. Dit betekent naar ons idee dat de Raad voor Cultuur bijvoorbeeld collectiebeleid in haar oordeel zou moeten meenemen en dat vanuit de bekostigingsystematiek ook gekeken wordt naar presentatiebeleid. Daar biedt de wet ook ruimte voor. In artikel 2.2 beschrijft u het belang van het tonen van de Rijkscollectie. Wij gaan er vanuit dat ook dit tonen wordt opgenomen in de structurele bekostiging. Immers, het gaat erom wat je als museum met de collectie *doet*. De collectie krijgt betekenis wanneer deze gezien wordt door jong en oud en wanneer deze inzet is van kennisontwikkeling.

Interieur

Wij zijn verheugd dat ensembles in de Memorie van Toelichting van de Erfgoedwet aandacht krijgen. U zet zich in voor het vergroten van kennis en bewustzijn, attitudeverandering en verbeterde omgangsnormen. U heeft daarbinnen vooral aandacht voor topensembles. Wij propageren net als u geen zelfde bescherming voor het interieur als voor het gebouw. Echter, juist omdat u een attitudeverandering propageert, moedigen wij u nadrukkelijk aan een extra stap via de wet te nemen. Dit kan via het monumentenregister. In het monumentenregister kunt u de aandacht vestigen op het ensemble door een beschrijving van een ensemble verplicht te stellen. Dit kan door artikel 3.3, lid 4, aan te passen: "het rijksmonumentenregister bevat gegevens over de inschrijving en ter identificatie van de rijksmonumenten, waaronder het ensemble en het interieur." Dit zou goed passen omdat het register niet bedoeld is als bron van de onderbouwing van de bescherming. Daarvoor dient immers het aanwijzingsbesluit (pagina 31 van de Memorie van Toelichting). Aanvullend vragen wij u in artikel 3.7 lid 3 bij de beschrijving van het beschermd cultuurofde verzameling de gebouwde context mee te nemen.

Gebruik van monumenten

U licht in de memorie van toelichting toe, waarom het *gebruik* van het monument niet terugkeert in het wetsvoorstel. U verwijst naar jurisprudentie, waarbij een afweging plaatsvindt tussen het algemeen belang en de belangen van de eigenaar. Vervolgens stelt u dat het gebruik van een monument wordt beschouwd als een aspect van het belang van de eigenaar en daarom niet afzonderlijk behoeft te worden benoemd.

Deze redenering wekt onze verbazing ten zeerste. Naar algemene opvatting is het behoud van een monument het beste gediend met het oorspronkelijke gebruik. Het gebruik van een gebouw is daardoor vooral een waarde die samenhangt met het algemeen belang ter bescherming. Wij vragen u nadrukkelijk *het gebruik* van een monument onderdeel te laten zijn van de afwegingen van algemeen belang en niet te vereenzelvigen met het subjectieve eigenaarsbelang. Wij hechten hier in het bijzonder aan omdat oorspronkelijk gebruik van cruciaal belang is voor de bescherming van ensembles.

Schriftelijke toestemming

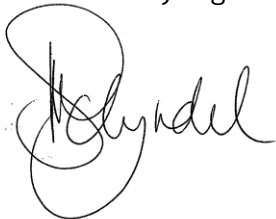
Artikel 4.20 regelt het verbod op het exporteren van voorwerpen zonder toestemming. Volgens het derde lid van dit artikel geldt dit verbod ook voor goederen die voorkomen op een inventarislijst van cultuurgoederen, waarvan een kerkgenootschap eigenaar is. Deze regeling is zo ruim geformuleerd dat ook bijvoorbeeld ook textilia uit de jaren '70 onder dit verbod vallen; de inventarislijst houdt immers niet per definitie rekening met het cultuurhistorisch belang van voorwerpen. Wij pleiten nadrukkelijk voor een meer terughoudende regeling, en het laten vallen van de *schriftelijke* akkoordverklaring. Wij realiseren ons dat dit eerder reeds zo geregeld was in de Wet tot Behoud Cultuurbezit. De kerkgenootschappen houden zich op dit moment niet aan dit artikel in de wet. De praktijk wijst uit dat er geen noodzaak is voor deze regelgeving. Handhaving van deze regel is volstrekt onwenselijk omdat dit een enorme verzwaring van de administratieve lasten met zich meebrengt.

Aanwijzing beschermd cultuurgoed

In artikel 3.7 beschrijft u uw bevoegdheid om een beschermd cultuurgoed aan te wijzen. Ook heeft u besloten de Raad voor Cultuur niet langer te laten adviseren in individuele gevallen. Museum Catharijneconvent is het kenniscentrum en nationaal museum voor christelijk erfgoed. Wij zijn graag bereid u te adviseren over de aanwijzing van voorwerpen en verzameling op ons terrein.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Uiteraard zijn wij graag bereid om onze reactie nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Marieke van Schijndel
Directeur
Museum Catharijneconvent